

Innst. O. nr. 41

(2007-2008)

Innstilling til Odelstinget fra kommunal- og forvaltningskomiteen

Dokument nr. 8:25 (2007-2008)

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om representantlovforslag fra stortingsrepresentantene Siv Jensen, Per-Willy Amundsen og Jan Arild Ellingsen om lov om endring i lov 24. juni 1988 nr. 64 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven). (Adgang til å sette utlendinger som truer rikets sikkerhet i lukket forvaring.)

Til Odelstinget

SAMMENDRAG

I dokumentet fremmes følgende forslag:

"A

Vedtak til lov

om endring i lov 24. juni 1988 nr. 64 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven)

I

I lov 24. juni 1988 nr. 64 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven) gjøres følgende endring:

§ 29 nytt femte ledd skal lyde:

Dersom grunnlaget for utvisning er bestemmelsens litra d, eller e, skal utlendingen holdes i lukket forvaring med brev og besøkskontroll inntil utvisningen kan effektueres.

II

Loven trer i kraft straks.

B

Stortinget ber Regjeringen om å straks iverksette samtaler og forhandlinger med Irak for å forberede utsendelse av personen kjent som mulla Krekar."

Forslagsstillerne viser til at Regjeringen i sitt forslag til ny utlendingslov, Ot.prp. nr. 75 (2006-2007), har fremmet forslag om å innføre begrensninger i bosted og meldeplikt for personer som er en trussel mot rikets sikkerhet. Dette vil imidlertid ikke gi rom for tilstrekkelig kontroll med slike personer. Det vises til at Høyesterett stadfestet torsdag 8. november 2007 utvisningsvedtaket av personen kjent som mulla Krekar, basert på at han var en fare for rikets sikkerhet. Til tross for dette er det ikke lagt begrensninger i hans bevegelserfrihet, annet enn at han ikke kan reise ut av landet.

Forslagsstillerne viser til at Regjeringen tross flere garantier om det, ikke har tatt initiativ til samtaler og forhandlinger med irakiske myndigheter for å få på plass en utsendelsesavtale og eventuelle garantier mot bruk av tortur.

I påvente av eventuelle avtaler og garantier som gjør det mulig å utvise utlendinger som er en trussel for rikets sikkerhet, mener forslagsstillerne det er nødvendig med en innskjerpelse av bevegelserfriheten til slike personer.

Det må sikres en lovendring som pålegger politiet og/eller utlendingsmyndighetene å forvare personer som er en trussel mot rikets sikkerhet på egnet måte, inntil frivillig retur eller utvisning kan gjennomføres.

Forslagsstillerne oppfatter ikke lovforslaget som fremmes i dokumentet å være i konflikt med Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK).

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Tore Hagebakken, Saera Khan, Inger Løite, Tom Strømstad Olsen og Arild Stokkan-Grande, fra Høyre, Kari Lise Holmberg og Bent Høie, fra Sosialistisk Venstreparti, Rolf Reikvam, fra Kristelig Folkeparti, Bjørg Tørresdal, fra Senterpartiet, Trygve Slagsvold Vedum, og fra Venstre, Vera Lysklætt, bemerker at de samme stortingsrepresentantene har fremmet et forslag med likelydende ordlyd en gang tidligere i Dokument nr. 8:23 (2006-2007). Det vises derfor til Innst. O. nr. 45 (2006-2007) og merknadene her. Forslaget er oversendt arbeids- og inkluderingsministeren for vurdering. Svaret fra arbeids- og inkluderingsministeren, datert 19. desember 2007, følger som vedlegg til innstillingen.

Flertallet viser til at det i Norge er bred politisk enighet om at landet skal overholde sine forpliktelser i forhold til internasjonale avtaler og folkeretten. Flertallet viser også til at det i FNs resolusjoner om bekjempelse av terrorisme understrekes at tiltak må være i samsvar med internasjonale menneskerettigheter, flyktingretten og humanitærretten.

Flertallet fremhever at Regjeringen i sitt forslag til ny utlendingslov, Ot.prp. nr. 75 (2006-2007), har fremmet forslag om å innføre begrensninger i bosted og meldeplikt for personer som er en trussel mot rikets sikkerhet. Dette ligger til behandling i komiteen nå.

Flertallet er innforstått med at forslagsstillerne har tatt utgangspunkt i "Mulla Krekar-saken", men at forslaget er ment å være generelt og slik sett kunne omfatte ureturnerbare utlendinger i Norge. For håndteringen av "Mulla Krekar-saken" vises til svarbrev fra arbeids- og inkluderingsministeren.

Flertallet ser med bekymring på omfanget og utbredelsen av den internasjonale terrorismen. Arbeidet med å motvirke og bekjempe terrorisme i Norge må få stor oppmerksomhet og høy prioritet.

Flertallet går inn for at forslaget i Dokument nr. 8:25 (2007-2008) ikke bifalles.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Per-Willy Amundsen, Åge Starheim og Ib Thomsen, mener det er helt uakseptabelt at personer som har blitt besluttet utvist fra Norge på bakgrunn av at de vurderes å utgjøre en trussel mot rikets sikkerhet, kan bevege seg fritt rundt i det norske samfunnet. Disse medlemmer oppfatter ikke representantlovsforslaget som fremmes i Dokument nr. 8:25 (2007-2008) å være i konflikt med Den europeiske menneskerettighetskonvensjon (EMK) slik de andre partiene insinu-

erer. Dette fordi forberedelsene av utsendelsesprosessen av terrorister som mulla Krekar kan igangsettes samtidig som utvisningsvedtaket og vedtaket om forvaring treffes. Dermed oppfylles kravet om at frihetsberøvelse bare kan forsvares så lenge utsendelsesprosessene er i gang. Disse medlemmer vil for øvrig vise til sine merknader til Innst. O. nr. 45 (2006-2007) for ytterligere vurderinger knyttet til lukket forvaring og EMK. Disse medlemmer vil også vise til sine merknader angående lukkede mottak i Innst. S. nr. 36 (2007-2008).

Disse medlemmer fremmer i forbindelse med Stortingets behandling av Ot.prp. nr. 75 (2006-2007) et komplett forslag til ny norsk utlendingslov, der forslaget til § 29 nytt femte ledd er innarbeidet som en del av nye lovparagrafer knyttet til utvisning. Disse medlemmer påpeker at det vil ta en stund før ny utlendingslov trer i kraft, og fremmer derfor følgende forslag:

"Vedtak til lov

om endring i lov 24. juni 1988 nr. 64 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven)

I

I lov 24. juni 1988 nr. 64 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven) gjøres følgende endring:

§ 29 nytt femte ledd skal lyde:

Dersom grunnlaget for utvisning er bestemmelsens litra d, eller e, skal utlendingen holdes i lukket forvaring med brev og besøkskontroll inntil utvisningen kan effektueres.

II

Loven trer i kraft straks. "

Disse medlemmer viser til at statsråden til tross for gjentatte løfter om dette, ikke engang har tatt kontakt med irakiske myndigheter for å få fremforhandlet en avtale om retur av mulla Krekar. Disse medlemmer minner om at statsråd Bjarne Håkon Hanssen til Dagbladet 16. mars 2006 bekreftet at han ville innlede samtaler med Irak, og at statsråden i samme intervju antydte at dette ville skje i løpet av to måneder. I brev til Stortingets kommunal- og forvaltningskomité i forbindelse med Innst. O. nr. 45 (2006-2007), datert 16. januar 2007, skrev dessuten statsråden at norske myndigheter arbeider også for å få i stand avtaler om retur og folkerettslig bindende garantier fra hjemlandets myndigheter i enkeltsaker. Disse medlemmer vil videre vise til at Norge har returavtaler med Afghanistan, og kan ikke se at

det er noen prinsipiell eller praktisk forskjell mellom avtaler inngått med Afghanistan og Irak. Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen om å straks iverksette samtaler og forhandlinger med Irak for å forberede utsendelse av personen kjent som mulla Krekar."

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Vedtak til lov
om endring i lov 24. juni 1988 nr. 64 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven)

I

I lov 24. juni 1988 nr. 64 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven) gjøres følgende endring:

§ 29 nytt femte ledd skal lyde:

Dersom grunnlaget for utvisning er bestemmelsens litra d, eller e, skal utlendingen holdes i lukket

forvaring med brev og besøkskontroll inntil utvisningen kan effektueres.

II

Loven trer i kraft straks.

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen om å straks iverksette samtaler og forhandlinger med Irak for å forberede utsendelse av personen kjent som mulla Krekar.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og råår Odelstinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument nr. 8:25 (2007-2008) - om representantlovforslag fra stortingsrepresentantene Siv Jensen, Per-Willy Amundsen og Jan Arild Ellingsen om lov om endring i lov 24. juni 1988 nr. 64 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven). (Adgang til å sette utlendinger som truer rikets sikkerhet i lukket forvaring.) - bifalles ikke.

Oslo, i kommunal- og forvaltningskomiteen, den 14. mars 2008

Tore Hagebakken

leder

Arild Stokkan-Grande

ordfører

Vedlegg

Brev fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet v/statsråden til kommunal- og forvaltningskomiteen, datert 19. desember 2007

Dokument 8:25 (2007-2008) - Forslag fra stortingsrepresentantene Siv Jensen, Per-Willy Amundsen og Jan Arild Ellingsen - Lov om endring i lov 240688 nr 64 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (Utlendingsloven)

Jeg viser til forslaget som ble oversendt mitt departement for vurdering 27. november 2007.

Jeg har merket meg at det foreslås en endring av utlendingsloven § 29 femte ledd som skal gi hjemmel til at utlending som er utvist av hensyn til rikets sikkerhet, samt personer som er utvist pga. at de har overtrådt straffelovens terroristbestemmelser, kan holdes i lukket forvaring frem til vedtaket kan effektueres.

Ny § 29 femte ledd skal i henhold til forslaget lyde:

Dersom grunnlaget for utvisning er bestemmelsens litra d eller e, skal utlendingen holdes i lukket forvaring med brev og besøkskontroll inntil utvisningen kan effektueres.

Vurdering av forslaget i Dokument 8:25

Jeg vil først bemerke at de samme stortingsrepresentantene har fremmet et forslag med likelydende ordlyd en gang tidligere i Dokument nr. 8:23 (2006-2007). Jeg besvarte forslaget den gang i brev til Stortinget av 16.01.07. Her gjorde jeg rede for de menneskerettslige skrankene for å kunne gå inn for ovennevnte forslag. Jeg viser til begrunnelsene her og vurderer fremdeles problemstillingen på samme måte.

Det fremgår at bakgrunnen for forslaget denne gang er Høyesteretts dom av 08.11.07 i saken mellom staten og Najmuddin Faraj Ahmad, også kjent som Krekar. Dommen medførte at Faraj er endelig utvist fra riket fordi det er nødvendig av hensyn til rikets sikkerhet. Jeg vil imidlertid presisere at effektivisering av utvisningsvedtaket er midlertidig suspendert inntil vi finner at det vil være trygt å returnere Faraj til Irak, og at Høyesteretts dom ikke har noen innvirk-

ning på denne vurderingen. Høyesterett bygger i dommen på vedtakets forutsetning om suspensjon av utreiseplikten.

Norske myndigheter finner på nåværende tidspunkt at situasjonen i Irak fremdeles ikke er slik at det er tilrådelig å gå i forhandlinger om en avtale med irakiske myndigheter. Mitt departement følger imidlertid situasjonen i Irak nøye sammen med Utenriksdepartementet. Som kjent mottok jeg en oppdatert situasjonsvurdering fra Utenriksdepartementet den 14.11.07 der det redegjøres for "forholdene i Irak og muligheten for iverksetting av retur av personen kjent som Mullah Krekar". Dokumentet kan finnes på Arbeids- og inkluderingsdepartementets hjemmeside:

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/aid/aktuelt/nyheter/2007/Mullah-Krekar---returforutsetninger-Irak.html?id=490208>

Utenriksdepartementet konkluderer i sin grundige vurdering med at det i dagens situasjon ikke kan "tilrå innhenting av forpaktende tilsagn fra irakiske myndigheter i saker om retur til Irak av personer som kan tenkes å bli satt i forbindelse med terrorvirksomhet". Jeg ser ingen grunn til å tvile på at den analyse Utenriksdepartementet bygger på i sin tilråding er velbegrunnede og faglig solide. Jeg vil her understreke at denne analysen ikke innebærer noen mistillit til Iraks myndigheter. Det foregår en dynamisk utvikling av den politiske situasjonen i Irak, som også har FN's støtte. Vi har gode diplomatiske forbindelser med Irak, med regelmessige og gode kontakter. Men jeg kan likevel ikke i dag formelt anmode om en avtale som ikke er mulig å gjennomføre innen rammene av Norges folkerettslige forpliktelser. På denne bakgrunn kan jeg ikke støtte den analysen som ligger til grunn for forslaget fra representantene Jensen, Amundsen og Ellingsen.